

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj 01 0 K 000194 05 K
Bihać, 23.04.2012.godine

Rješenjem Vrhovnog suda F BiH broj
01 0 K 000194 12 Kž od 20.12.2012. godine
prvostepena presuda je ukinuta i predmet vraćen
na ponovno suđenje.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Hodžić Fikreta kao predsjednika vijaća, sudije Pušac Vojislava kao člana vijeća, te sudija porotnika Prša Tomislava, Došenović Vere i Dizdarević Samire, sa zapisničarem Husarević Fatimom, u krivičnom predmetu protiv optuženog Šabančević Almira, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ, postupajući po optužnici Višeg javnog tužilaštva u Bihaću broj Kt:51/96 od 01.10.1996.godine, nakon glavnog i javnog pretresa održanog dana 20.04.2012.godine u prisutnosti kantonalnog tužioca Mesić Jasmina, optuženog i njegova branioca po službenoj dužnosti, advokata Bajramović Alage, dana 23.04.2012.godine donio je i javno objavio slijedeću

P R E S U D U

1. Pravomoćna presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj K:12/97-RZ od 05.05.1997.godine, koja je preinačena presudom Vrhovnog suda F BiH broj Kž:337/97 od 10.03.1998.godine, u cjelosti se stavlja van snage.

2. Optuženi ŠABANČEVIĆ ALMIR zv. „Kliker“ sin H., i majke Dž. rođene A., rođen 01.10.1974.godine u G.L., općina C. gdje i prebiva, oženjen, otac jednog mlđb.djeteta, pismen sa završenih 8 razreda OŠ, nezaposlen, poljoprivrednik, slabog imovnog stanja,, državljanin, vojsku nije služio, neosuđivan, brani se sa slobode

K R I V J E

Što je:

Kršeci pravila Međunarodnog prava sadržana u III Ženevskoj konvenciji postupanje sa ratnim zarobljenicima od 12.augusta 1949.godine za vrijeme oružanog sukoba u BiH kao pripadnik vojske tzv. Narodne odbrane APZB, postupao protivno članu 3. stav 1. tačka a) i članu 13 navedene konvencije tako što je:

Dana 19.jula 1995.godine u jutarnjim satima u naselju J. općina V. K. zajedno sa drugim pripadnicima jedinice „Jastrebovi“ koji su bili u sastavu vojske tzv. APZB zarobili 6 pripadnika 5.Korpusa Armije R BiH, među kojima su bili M. S., M. S.1, D. N., J. Z., a zatim iste zajedno sa drugim pripadnicima svoje jedinice fizički zlostavljao tukući ih šakama, nogama, kundakom i cijevi od automatske puške po raznim dijelovima tijela a potom u namjeri da liši života zarobljenika D. N., istog uhvatio za rukav, izdvojio iz vrste u kojoj su stajali zarobljeni pripadnici 5. Korpusa te iz automatske puške cal. 7,62 mm u istog ispucao nekoliko metaka od kojih povreda je D. N. preminuo na licu mjesta.

Čime je počinio krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ, pa se primjenom istog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba člana 4., 5. i 41. stav 1. toga Zakona

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 8 (OSAM) GODINA.

U smislu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru i na izdržavanju kazne zatvora počev od 04.04.1996.godine do 23.10.2002.godine.

U smislu člana 101. stav 2. ranijeg ZKP-a porodica ubijenog D. N. sa imovinskoopravnim zahtjevom upućuje se na parnični postupak.

U smislu člana 91. stav 4. ranijeg ZKP-a optuženi se oslobađa plaćanja troškova krivičnog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Više javno tužilaštvo u Bihaću pod brojem Kt:51/96 dana 01.10.1996.godine podiglo je optužnicu protiv Šabančević Almira, stavljajući mu na teret izvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ.

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj K 12/97-RZ od 05.05.1997.godine koja je preinačena presudom Vrhovnog suda F BiH broj Kž: 337/97 od 10.03.1998.godine Šabančević Almir oglašen je krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina, a zbog krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ.

Kantonalno tužilaštvo USK-a Bihać pod brojem Kt 51/96 dana 16.04.2002.godine podnijelo je ovom sudu zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka, imajući u vidu prije svega Odluku Doma za ljudska prava za BiH broj CH/99/1505 od 05.03.2002.godine, a rješenjem ovog suda broj KV-58/02 od 07.05.2002.godine dopušteno je ponavljanje krivičnog postupka u korist tada osuđenog Šabančević Almira i odlučeno je da se odredi novi pretres.

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj K-3/02-RZ od 23.10.2002.godine optuženi Šabančević Almir temeljem odredbe člana 345. tačka 3. ranijeg ZKP-a a usljed nedostatka dokaza oslobođen je od optužbe da bi počinio utuženo krivično djelo a presudom Vrhovnog suda F BiH broj Kž-152/03 od 24.02.2004.godine uvažena je žalba tužioca i predmet je vraćen ovom sudu na ponovno suđenje.

Presudom ovog suda broj K-1/04 -RZ od 28.06.2004.godine optuženi Šabančević Almir temeljem odredbe člana 345. tačka 3. ranijeg ZKP-a a usljed nedostatka dokaza oslobođen je od optužbe a presudom Vrhovnog suda F BiH broj Kž-416/04 od 15.02.2005.godine uvažena je žalba tužioca, ukinuta je presuda ovog suda i predmet vraćen na ponovno suđenje pred potpuno izmjenjenim vijećem.

Imajući u vidu upute Vrhovnog suda F BiH, ovaj sud je ponovno zakazao glavni pretres i proveo dokaze koji su predloženi od strane optužbe i odbrane optuženog, a koji su relevantni da bi se na pravilan i zakonit način riješio ovaj krivičnopravni slučaj. Na glavnom pretresu održanom dana 09.04.2012.godine tužilac je izvršio određenu činjeničnu modifikaciju optužnice, dok je ostao kod iste pravne kvalifikacije.

Oštećeni D. H. u ime svoje porodice postavio je imovinkopravni zahtjev prema optuženom, s tim da isti do kraja krivičnog postupka pred ovim sudom nije precizirao.

U svojoj odbrani iznijetoj u fazi istrage dana 06.04.1996.godine optuženi je negirao izvršenje krivičnog djela ističući da je ubistvo počinio Đ. Dž. sin D. a da to mogu potvrditi K. A. koji je bio komandir jedinice „Jastrebovi“ i P. E., komandir njegovog voda. Dalje je naveo da su ga prilikom ispitivanja u policiji tukli te da je on morao priznati da je on to počinio. Prema navodima optuženog pripadnike 517. brigade 5. Korpusa zarobio je Đ. Dž., on se našao u toj prostoriji gdje su bili zarobljenici, Dž. ih je prvi počeo tući šakama, nogama, puškom a potom su i oni zarobljene nastavili tući, s tim da je on zarobljenike tukao pleskama po licu a također je i šakom udario nekoliko puta jednog pripadnika 5. Korpusa. U jednom momentu ovaj Đ. povukao je jednog zarobljenika za prsa od zida prema sebi i iz automatske puške ispucao jedan kratki rafal. Misli da je pucao desnom rukom, krećući puškom i pucajući odozdo prema gore. On tada nije znao kako se zove taj ubijeni borac 5. Korpusa. Dana 04.aprila 1996.godine njega su pripadnici policije MUP-a vodili u J. na lice mjesta te je on pod pritiskom morao govoriti i pokazivati kako je navodno počinio to ubistvo, a sve su oni to snimili video kamerom. K. S. poznaje od ranije, bio je sa njim u trećoj brigadi APZB a za M. S. i K. J. tvrdi da su bili zarobljeni i da bi ih obojicu prepoznao.

Optuženi je u fazi glavnog pretresa više puta iznosio svoju odbranu, različito interpretirajući sam kritični događaj. Obzirom na razlike u odbrani optuženog koje je iznosio u fazi istrage i na glavnim pretresima, optuženom su predloženi ti njegovi raniji iskazi te je on izjavio da nije siguran koliko je zarobljeno pripadnika 5.Korpusa, da on nikako nije silazio u podrum prilikom zarobljavanja već da je u podrum sišao Đ. Dž.. Dalje je naveo da je učestvovao u pretresanju i da je plesnuo zarobljene pripadnike 5. Korpusa M. i M.1. Ne može se sjetiti koji je od boraca 5. Korpusa prvi ubijen ali zna da je jednog ubio Đ. Dž. a drugog Ć. H. zv. Ž. i da su obojica ubijena automatskom puškom u istoj prostoriji.Nakon što su pripadnici 5.Korpusa zarobljeni, pitali su ih za njihovog pripadnika jedinice „Jastrebovi“ B. S. tko ga je ubio nakon zarobljavanja. Poznaje K. S., on mu je komšija a M. S. upoznao je na sudu, zna da je jedan od zarobljenih pripadnika 5. Korpusa i sa istim nije kontaktirao tokom suđenja. Prema navodima optuženog, Ć. H. zv. Ž. i Đ. Dž. trenutno se nalaze u Americi.

U skladu sa rješenjem ovog suda sa glavnog pretresa održanog dana 02.04.2012.godine, iz spisa je izdvojena fotodokumentacija ubistva D. N. od 04.04.1996.godine i crtež lica mjesta sačinjen od strane ovlaštenih službenih lica CSB Bihać, na kojima je optuženi demonstrirao kako i na koji način su zarobljeni pripadnici 5. Korpusa te kako je ubijen zarobljeni D. N.. Praktično se radilo o rekonstrukciji događaja koja je urađena prije pokretanja krivičnog postupka, bez zahtjeva tužioca, bez odluke istražnog sudije i bez njihovog prisustva, a što je u suprotnosti sa odredbama člana 147 i 234. ranijeg ZKP-a. Radi se o dokazima koji su pribavljeni na nezakonit način i na kojima se ne može zasnivati sudska odluka.

U dokaznom postupku u svojstvu svjedoka saslušani su M. S., K. S., O. S., P. S., P. R., N. I., K. J., M. S.1, P. Š., na saglasan prijedlog stranaka pročitani su iskazi ranije saslušanih svjedoka P. E., K. A., K. S., K. M. i O. S., pročitana je izvještaj komande 517. oslobodilačke brigade broj 04/48-1-38 od 13.08.1995.godine o poginulim borcima, pročitano je mišljenje tužioca Međunarodnog suda za ratne zločine u Hagu, pročitana je odluka Doma za ljudska prava za BiH za optuženog Šabančević Almira, izvršen je uvid u spis Općinskog suda u Bihaću broj K-256/05 u predmetu toga suda protiv M. S., izvršen je uvid u medicinsku dokumentaciju o zdravstvenom stanju optuženog te u izvod iz kaznene evidencije.

Prije okončanja dokaznog postupka sud je pozvao stranke i branioca da se izjasne da li imaju novih prijedloga za dopunu dokaznog postupka te su isti izjavili da nemaju novih prijedloga. Kada su u pitanju primjedbe, ostali su kod primjedbi koje su iznosili prilikom izvođenja svakog dokaza ponaosob. Po mišljenju ovog suda provedenim dokazima utvrđene su sve odlučne činjenice koje su značajne da bi se na pravilan i zakonit način donijela sudska odluka. Naime, svjedok M. S., K. S. i M. S.1 su na istovjetan način opisali da je D. N. lišen života tako što je u istog iz automatske puške ispucan jedan rafal odozdo prema gore, te da je on preminuo na licu mjesta. Tu činjenicu u pogledu načina smrti D. N. nije osporila niti odbrana optuženog. Stoga se po mišljenju ovog suda eventualnom ekshumacijom i obdukcijom tijela ubijenog, na koje aludira odbrana u završnoj riječi, ne bih utvrdilo drugačije činjenično stanje.

Nakon provedenog dokaznog postupka a cijeneći svaki dokaz ponaosob i u njihovoj međusobnoj povezanosti, kako to i nalaže odredba člana 342. stav 2. ranijeg ZKP-a, ovaj sud riješio je kao u izreci a iz slijedećih razloga:

Nesporno je da je u vrijeme kritičnog događaja na teritoriji Bosne i Hercegovine bilo proglašeno ratno stanje, da je vođen oružani sukob između pripadnika 5. Korpusa Armije R BiH i pripadnika vojske Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna (APZB), da je optuženi bio pripadnik jedinice „Jastrebovi“ u sastavu vojske „APZB“, da je dana 19.07.1995. godine učestvovao u borbenim akcijama u naselju J., općina V. K., nesporno je da je optuženi učestvovao u zarobljavanju nekoliko pripadnika 5. Korpusa Armije BiH među kojima su bili i M. S., M. S.1, D. N. i J. Z., da su nakon zarobljavanja zarobljeni pripadnici 5. Korpusa fizički zlostavljani te da je zarobljeni D. N. lišen života iz automatske puške cal 7,62 mm. Nadalje, nije sporno da je svaka od strana u sukobu bila dužna da primjenjuje odredbe Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine, iz kojih proizilazi da prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, podrazumjevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje, da se sa istima treba postupati čovječno, da su zabranjeni postupci nanošenja povreda vezanih za život i tjelesni integritet, te da su zabranjene sve vrste ubistava i slično.

Ove nesporne činjenice utvrđene su temeljem Odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti predsjedništva R BiH od 08.04.1992. godine, koja je odmah stupila na snagu a objavljena je u „Službenom listu R BiH“ broj 1/92, temeljem Odluke o proglašenju ratnog stanja predsjedništva R BiH od 20.07.1992. godine, koja je objavljena u „Službenom listu S R BiH“ broj 7/92 i Odluke o formiranju APZB iz mjeseca septembra 1993. godine. Vezano za borbene akcije između pripadnika 5. Korpusa i vojske APZB, zarobljavanje pripadnika 5. Korpusa, fizičkog maltretiranja zarobljenih i lišavanja života D. N. i J. Z., ove nesporne činjenice utvrđene su na osnovu iskaza saslušanih svjedoka M. S., K. S., O. S., P. E., M. S.1, K. J.. Saslušani svjedoci su se u pogledu vojne akcije, načina, vremena i mjesta zarobljavanja te činjenice u pogledu odlaganja naoružanja pripadnika 5. Korpusa i sticanja svojstva ratnih zarobljenika krajnje određeno izjašnjavali a te okolnosti niti odbrana optuženog na bilo koji način nije dovodila u pitanje.

Činjenica u pogledu smrti D. N. potvrđena je i dokazima objektivne prirode. Naime, uvidom u izvještaj komande 517. oslobodilačke brigade 5. Korpusa Armije BiH, broj 04/48 -1-38 od 13.08.1995. godine utvrđeno je da je D. N. bio pripadnik 517. Oslobodilačke brigade, na dužnosti četnog starješine, da je poginuo dana 19.07.1995. godine u rejonu J. te da je tijelo ubijenog pronađeno dana 11.08.1995. godine prilikom ulaska jedinica 5. Korpusa u V. K..

Sporno je da li je optuženi fizički zlostavljao zarobljene pripadnike 5. Korpusa Armije R BiH među kojima su bili i M. S., M. S.1, D. N., J. Z., na način kako je to navedeno u optužnici, tukući ih šakama, nogama, kundakom od cijevi automatske puške po raznim dijelovima tijela, a sporno je i to da li je optuženi u namjeri da liši života D. N., istog uhvatio za rukav, izdvojio iz vrste u kojoj su stajali zarobljeni pripadnici 5.

Korpusa te iz automatske puške cal 7,62 mm u istog ispucao nekoliko metaka, od kojih povreda je D. N. preminuo na licu mjesta. Iako provedeni dokazi ukazuju da je nakon zarobljavanja, lišen života i pripadnik 5. Korpusa J. Z., sud se nije posebno bavio ovom činjenicom jer ona nije niti bila predmet optužbe.

Kada su u pitanju iskazi saslušanih svjedoka na kojima se praktično temelji krivica optuženog, ovaj sud je pošao od odredbe člana 14 ranijeg ZKP-a i prava da vrši slobodnu ocjenu dokaza. Naročito se obazrivo postupalo prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka koji su u više navrata davali iskaz i koji su odstupili od svog ranijeg – ranijih iskaza. Pri ocjeni dokaza sud je imao u vidu vremensku distancu svjedočenja u odnosu na inkriminirani događaj, kao i činjenicu da se isti događaj posmatran od strane dva ili više lica, posebno u situaciji stresa, straha ili traume može reprodukovati sa nizom različitih detalja. Obzirom na izneseno, po mišljenju ovog suda kredibilitet svjedoka nije narušen ukoliko postoje određene razlike ili nepodudarnosti u iskazima svjedoka datim u različitim fazama postupka, a da je pritom suština njihovog iskaza o bitnim činjenicama, kada je u pitanju kritični događaj iznesena na istovjetan način. Vezano za iskaze saslušanih svjedoka, prije svega pripadnika vojske APZB, sud je utvrdio da su isti u jednom dijelu pouzdani i vjerodostojni, dok su u drugom dijelu, upravo u onom dijelu koji je direktno vezan za događaje iz optužnice, koji bi optuženog direktno inkriminirali, u velikoj mjeri deficitarni. Takav vid svjedočenja sud nalazi dijelom u razlozima pripadnosti istoj jedinici – vojsci, dijelom iz straha za vlastitu sigurnost, ili zbog osude sredine zbog pripadnosti jednoj ili drugoj političkoj opciji, dijelom iz prijateljskih ili drugih motiva, a dijelom i zbog činjenice da je riječ o licima koja bi mogla sama sebe inkriminirati, jer se radi o događaju u kojem se osim odgovornosti optuženog prepliće odgovornost i drugih lica.

Međutim, pažljivom analizom iskaza svjedoka M. S. kojeg je on dao u fazi istrage dana 13.06.1996. godine, 16.09.1996. godine i na glavnom pretresu održanom dana 27.11.1996. godine, iskaza svjedoka K. S. kojeg je on dao u fazi istrage dana 13.05.1996. godine, i na glavnim pretresima održanim dana 05.05.1997. godine i 12.03.2012. godine, te dovodeći njihove iskaze u vezu sa iskazima svjedoka M. S.1, P. E., K. S. i sa drugim dokazima-iskazima saslušanih svjedoka kojima je sud poklonio punu vjeru, riješeno je krajnje određeno sporno pitanje koje se postavlja u ovoj krivičnoj stvari a to je upravo činjenica da je optuženi Šabančević Almir na način i u vrijeme, kako je to činjenično i pravno opisano u izmjenjenoj optužnici, počinio krivično djelo za koje ga je ovaj sud i oglasio krivim.

Tako svjedok M. S. u svojim iskazima datim u fazi istrage dana 13.06.1996. godine, 16.09.1996. godine i na glavnom pretresu održanom dana 27.11.1996. godine navodi da je kao pripadnik 517. Oslobođilačke brigade u sastavu 5. Korpusa zarobljen zajedno sa D. N., J. Z., M. S.1 i još dvojicom koji su odmah prešli na stranu vojske APZB u jednoj kući u rejonu J.. Zarobio ih je optuženi Šabančević Almir koji je nosio automatsku pušku sa bacačem bombi, nakon zarobljavanja najviše su ih tukli optuženi i Č. H. zv. Ž. nogama, šakama i kundacima. U jednom trenutku optuženi Šabančević Almir uhvatio je rukom za jaknu D. N., okrenuo ga od zida prema sebi, bio je okrenut licem prema D. N. a potom je iz automatske puške ispalio rafal odozdo prema gore u N., koji je

nakon toga pao i ostao ležeći mrtav. Vidio je da je ovaj „Ž.“ ubio J. Z.. Kasnije je u prostoriju ušao jedan policajac, on ih je ohrabrio i izveo sviju u garažu gdje je vidio zarobljene K. J. i O. S.. Optuženog Šabančevića nije poznavao, vidjeli su se u MUPU i kad su išli na lice mjesta, tad ga je prepoznao i 100 % je siguran da je upravo optuženi ubio D. N..

Svjedok K. S. u svom iskazu kojeg je dao u fazi istrage dana 13.05.1996. godine i na glavnim pretresima održanim danima 05.05.1997. godine i 12.03.2012. godine naveo je da je bio pripadnik vojske APZB i da je učestvovao u zarobljavanju 6-7 pripadnika 5. Korpusa. Tu su još bili optuženi Šabančević Almir te „Ž.“ i Dž. a u hodniku je bilo preko 30 pripadnika njihove jedinice koji su došli vidjeti zarobljene, među njima i P. E.. Optuženi te „Ž.“ i Dž., tukli su ove borce kundacima pušaka, šakama i nogama, tako da su ti zarobljeni borci bili isprebijani, okrvavljeni i izbijenih zuba. Optuženi je u jednom momentu povukao jednog od zarobljenih prema sebi, tako da su se zarotirali i međusobno promijenili položaj, da bi drugom rukom ispalio jedan kratki rafal iz automatske puške u smjeru odozdo prema gore, nakon čega je ovaj zarobljenik pao na pod te je ostao na licu mjesta mrtav. Prema novodima ovog svjedoka lice po nadimku „Ž.“ iz puškomitraljeza lišio je života jednog od zarobljenika. Optuženog Šabančevića poznaje od malih nogu, komšije su i optuženi ga je morao vidjeti tu, a događaj su promatrali i P. E. te P. R.. Njihov komandir čete A. po nadimku „M.“ bio je u hodniku iza njega, tako da nezna da li je on vidio sam događaj.

Svjedok M. S.1 u svom iskazu u fazi istrage od 13.06.1996. godine i 16.09.1996. godine, naveo je da je kao pripadnik 5. Korpusa u 7. mjesecu 1995. godine zarobljen od strane pripadnika jedinica vojske APZB u rejonu J., zajedno sa D. N., M. S., J. Z. te N. F.. U podrum je ušao optuženi, prepoznaje ga sada po izgledu, po faci, po konstrukciji, po visini iako mu se tad učinilo da je bio malo crniji, da je kosa bila malo crnija, imao je automatsku pušku sa bacačem bombi i poslije je vidio da je samo optuženi imao tu pušku sa bacačem bombi. U jednom momentu ovaj optuženi je prišao i pitao N. „tko je ubio B.“, komandira njihovih Jastrebova, uzeo ga je jednom rukom za rame, okrenuo ga tako da je optuženi došao na mjesto N., bio je okrenut licem prema njemu i ispucao jedan rafal odozdo prema gore. Prilikom suočenja sa optuženim na ročištu održanom dana 16.09.1996. godine ovaj svjedok je naveo da čovjek koji je ubio D. a po konstrukciji i građi odgovara optuženom ali mu se čini da je bio malo crniji i da ne može 100% potvrditi da je optuženi ubio N.. Međutim, siguran je da je taj koji je ubio N. imao automatsku pušku sa ručnim bacačem bombi. I u kasnijim fazama postupka pred ovim sudom ovaj svjedok je ostao kod svog iskaza uz konstataciju da nije siguran da je optuženi osoba koja je pucala i lišila života D. N..

Svjedok P. E. u svom iskazu naveo je da je bio pripadnik elitne jedinice „Jastrebovi“ vojske APZB i da je učestvovao u zarobljavanju pripadnika 5. Korpusa u julu mjesecu 1995. godine. Nezna tko je ušao prvi u podrum ali zasigurno zna da su ušli „Ž.“ i optuženi Almir. Vidio je zarobljenike na izlazu iz podruma kada su ih poredali uza zid u hodnik, bili su okrenuti leđima prema zidu jedan pored drugog, tukli su ih Ž. i optuženi Šabančević Almir, šakama, nogama i puškama, on im je govorio da to ne rade i da su to ljudi kao i oni ali su mu rekli da bježi vani i on je izišao. U toj prostoriji od njihovih

pripadnika bili su Đ. Dž. i K. S. ili S.. Nakon par minuta čuo je pucanj, vratio se u prostoriju sa P. J. i vidjeli su još jednog čovjeka da leži na zemlji koji je bio ubijen a prije toga „Ž.“ je ubio jednog od zarobljenih. On nije pitao ništa samo je vidio kada je P. uhvatio optuženog za rame i izbacio ga vani te mu rekao „šta radite to od ljudi“. On ne zna tko je ubio ovog drugog niti ga je to puno interesiralo.

Svjedok K. S. u svom iskazu naveo je da kritičnog dana nije učestvovao u akciji zarobljavanja, obzirom da je imao poštedu. U kuću gdje su izvršena ubistva ušao je nakon tri sata i vidio je dvojicu koja su bila mrtva. Dok su bili u K. Đ. Dž. mu se hvalio riječima „jesi li čuo šta sam uradio u J.“. Prema navodima ovog svjedoka Dž. je viši od optuženog, ima mladež na licu, boja kose je crna i mršaviji je.

Svjedok K. J. u svom iskazu naveo je da nije bio očevidac kritičnog događaja da je kao pripadnik 5. Korpusa zajedno sa O. S. kritičnog dana zarobljeni u rejonu J.. Nakon zarobljavanja vidio je M. S.1 i M. S., bili su pretučeni, a od M. S. čuo je da je optuženi Šabančević Almir ubio D. N..

Svjedok O. S. potvrdio je navode svjedoka K. J. u pogledu načina zarobljavanja i činjenice da je vidio zarobljene pripadnike 517. brigade kako su bili izudarani-pretučeni po glavi a među njima je bio i M. S..

Sud je u cjelosti prihvatio naprijed navedene iskaze ovih svjedoka jer su oni na jasan, uvjerljiv i dosljedan način iznijeli svoja bilo neposredna ili posredna saznanja u vezi kritičnog događaja, njihovi iskazi se nadopunjuju i čine logičnu cjelinu. Kada je u pitanju svjedok M. S., iako od ranije nije poznao optuženog, on je bio 100% siguran da je upravo optuženi učestvovao u njihovom zarobljavanju, da je imao automatsku pušku sa bacačem bombi na cijevi, da se posebno isticao u fizičkom maltretiranu zarobljenih te da je on iz automatske puške lišio života D. N.. Svjedok K. S. je komšija od optuženog, bili su u istoj jedinici i ni u kom slučaju nije ga mogao zamjeniti sa drugom osobom. Kao razlog što nije bio u dobrim odnosima sa optuženim, naveo je to da je optuženi imao prgavu narav, da je bio ljubomor na njega što je bio boljeg imovnog stanja te da njihovi roditelji nisu bili u posebno dobrim odnosima. Odbrana je pokušala na različite načine diskreditirati iskaz ovog svjedoka tvrdnjom da on uopšte nije bio na licu mjesta. Međutim, ovi navodi odbrane osporeni su prije svega iskazima svjedoka P. E. i K. S.. Tako svjedok P. E. u svom iskazu između ostalog navodi da je u prostoriji u kojoj su bili zarobljeni pripadnici 5. Korpusa pored optuženog, Đ. Dž. i lica po nadimku „Ž.“ vidio i K. S. ili S.. Kako je K. S., brat od S. u svom iskazu naveo da uopšte nije bio na licu mjesta, obzirom da je bio na poštedi, očito je da je upravo svjedok K. S. bio na licu mjesta kada su zarobljeni pripadnici 5. Korpusa i kada je ubijen D. N.. Svjedok M. S.1 u svom iskazu naveo je da nije sasvim siguran da je optuženi lišio života D. N. ali da je samo osoba koja je ubila N., na automatskoj pušci imala bacač bombi i da ta osoba nije imala mladež na licu. Da je optuženi na automatskoj pušci imao bacač bombi potvrdio je u svom iskazu i svjedok M. S.. Svjedok M. S. u svom iskazu naveo je da je optuženi prvi ušao u podrum-prostoriju gdje su oni zarobljeni a to proizilazi i iz iskaza M. S.1 koji je naveo da je osoba koja je prva ušla i zarobila ih na automatskoj pušci imala bacač bombi. Da je optuženi učestvovao u zarobljavanju, utvrđeno je i na osnovu iskaza svjedoka P. E.

koji je naveo da nezna tko je prvi ušao u podrum ali da za sigurno zna da su ušli optuženi i Ž.. Iskazi svjedoka M. S., M. S.1 i K. S. saglasni su i u pogledu načina lišavanja života D. N., jer su svi naveli da je u D. N. pučano iz automatske puške odozdo prema gore. Kada je u pitanju fizički izgled optuženog i Đ. Dž., svjeci K. S., K. M. i P. E. naveli su da je Đ. Dž. bio viši od optuženog i da je imao uočljiv mladež na licu, a P. E. je dodao i to da je izgledao kao da mu je lice izgorjelo.

Stoji činjenica da su svjedoci M. S. i K. S. tokom postupka mijenjali svoj iskaz. Kada je u pitanju svjedok M. S., on je nakon što je u tri navrata pred ovim sudom bio izričit i siguran 100 % da je optuženi lišio života D. N., nakon sedam godina na pretresu održanom dana 03.10.2002. godine, naveo da je vršio određena istraživanja i da sada nije siguran da je optuženi počinio to krivično djelo. Nakon što je promjenio svoj iskaz, protiv M. S. vođen je krivični postupak pred Općinskim sudom u B. i isti je okončan na način da je optuženi zaključio sporazum o priznanju krivnje sa kantonalnim tužiocem u kojem je priznao da je na glavnom pretresu održanom dana 03.10.2002. godine dao lažan iskaz tvrdeći da je D. N. ubio Đ. Dž. a ne optuženi Šabančević Almir. M. S. je pravomoćno osuđen presudom Općinskog suda u B. broj K ... od2005.godine, zbog krivičnog djela davanja lažnog iskaza iz člana 348. stav 3. KZ FBiH, tako što mu je izrečena uvjetna osuda i utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, sa rokom provjere od 2 (dvije) godine. Pored činjenice da je M. S. pravomoćno osuđen zbog krivičnog djela davanja lažnog iskaza, on je na pretresu održanom dana 05.03.2012. godine ponovno istakao da nije siguran da je optuženi lišio života D. N..

Sud nije prihvatio iskaze svjedoka M. S. u kojima je on promjenio svoj iskaz, ne samo zbog činjenice da je M. S. pravomoćno osuđen presudom Općinskog suda B., već i zbog činjenice što su ti iskazi kontradiktorni sami sebi kao i drugim dokazima kojima je ovaj sud poklonio punu vjeru. Naime, ovaj svjedok u svom iskazu na pretresu održanom dana 03.10.2002. godine između ostalog navodi da je vršio određena istraživanja u vezi ubistva D. N. i da je Đ. vidio u kampu K., prije nego što će dati iskaz u istrazi dana 13.06.1996. godine. Dalje je naveo da ga je optuženi kundakom udario po glavi i da mu je jedino ostala upečatljiva slika optuženog. I pored činjenice da je vidio Đ. Dž. a u kampu K. i što mu je jedino ostala upečatljiva slika optuženog, svjedok M. S. je nakon toga u tri navrata i to u fazi istrage dana 13.06. i 16.09.1996. godine te na glavnom pretresu održanom dana 27.11.1996. godine u svojim iskazima bio izričit i 100 % siguran da je optuženi lišio života D. N.. Tvrđnja ovog svjedoka da mu je optuženi ostao u sjećanju po tuči ukazuje na to da on optuženog nije mogao zamjeniti sa bilo kim drugim kada je u pitanju ubistvo D. N., a pogotovo ne sa Đ. Dž. koji je po fizičkoj konstituciji i osobenom znaku – mladežu na licu drugačiji od optuženog.

Vezano za iskaze svjedoka K. S. od 03.06.2004. i 05.03.2012. godine u kojima je on promjenio iskaz na glavnim pretresima, ističući da je ubistva počinio Đ. Dž., ovaj svjedok je ponovo na pretresu od 12.03.2012. godine potvrdio da je ubistvo počinio upravo optuženi. Tom prilikom je istakao da je bio pod velikim pritiskom i prijetnjama od strane braće optuženog, da su mu prijetili ubistvom, da ga je brat optuženog Š. Z. pokušao udariti autom dok je on išao na biciklu te se iz tih razloga morao iseliti iz kuće svojih roditelja, obzirom da su komšije sa optuženim. Ovaj svjedok je kroz plač rekao i to

da je noć prije njegovog iskaza kojeg je dao dana 05.03.2012. godine pred ovim sudom noćio u kući optuženog, da je došao sa vozilom optuženog na sud a što je i sam optuženi potvrdio. Koliko su iskazi svjedoka K. S. bili kontradiktorni, kada je promjenio svoj iskaz, proizilazi i iz činjenice da je na pretresu održanom dana 03.06.2004. godine naveo da uopšte nije bio na licu mjesta i da je čuo da je ubistvo počinio Đ. Dž., da bi na pretresu od 05.03.2012. godine naveo da je bio prisutan i da je vidio kada je Đ. Dž. pucao.

Kada su u pitanju iskazi saslušanih svjedoka, pripadnika APZB, očito je da neki od njih nisu željeli da iznesu svoja stvarna saznanja u vezi kritičnog događaja. Tako svjedok K. A. u svom iskazu navodi da je bio komandir voda u jedinici „Jastrebovi“ i da je učestvovao u ofanzivi u rejonu J.. Tvrdi da je bio udaljen od mjesta zločina oko 100 m, da je vidio P. J. koji je vodio trojicu pripadnika 5. Korpusa, da su bili krvavi po licu, izudarani, fizički i psihički izmučeni, da je od P. čuo da je „Ž.“ ubio jednog pripadnika 5. Korpusa, da ne zna tko je ubio drugog zarobljenog te da je tek u kampu K. čuo od neke djevojke koja se zove S. da je drugog pripadnika 5. Korpusa ubio Đ. Dž.. Svjedok P. E. učestvovao je u zarobljavanju pripadnika 5. Korpusa, vidio je da je „Ž.“ ubio jednog pripadnika 5. Korpusa da su „Ž.“ i optuženi zarobljene tukli puškama, šakama i nogama, da je čuo pucanj, da je vidio P. J. kada je uhvatio optuženog za rame i izbacio ga van, ali da ne zna tko je ubio „ovog drugog“. Dakle, svjedok K. A. negira svoje prisustvo kritičnom događaju, iako su to potvrdili i optuženi i svjedok K. S. a P. E., iako je bio na licu mjesta, ne zna tko je ubio D. N..

Sud nije prihvatio iskaze svjedoka P. S. i P. Š., jer je očito da su njihovi iskazi kontradiktorni i u suprotnosti sa dokazima kojima je ovaj sud poklonio punu vjeru, njihova namjera nije bila da se objektivno utvrde činjenice već je očito sračunaa sa ciljem da se olakša položaj optuženog u krivičnompravnom smislu.

Tako svjedok P. S. u svom iskazu datom na glavnom pretresu održanom dana 12.03.2012. godine ističe da su mu poznata dešavanja vezano za akciju u rejonu J., da su ubistvo počinili Đ. Dž. sin Dž.a i lice po nadimku „Ž.“ a da to nije učinio optuženi. To zna iz razloga što je optuženi sve vrijeme bio sa njim, nije učestvovao u zarobljavanju pripadnika 5. Korpusa, nije ih tukao i on i optuženi uopšte nisu niti ulazili u kuću. Iskaz ovog svjedoka u suprotnosti je sa iskazom kojeg je dao na pretresu održanom dana 23.10.2002. godine, kada je naveo da uopšte nije bio na području J., kada se to dešavalo, da svojim očima nije vidio već da je čuo od drugih boraca. Njegov iskaz u suprotnosti je i sa drugim provedenim dokazima te sa odbranom optuženog u dijelu u kojem tvrdi da optuženi nije učestvovao u zarobljavanju, da nije imao kontakta sa zarobljenim pripadnicima 5. Korpusa i da ih nije tukao-maltretirao.

Svjedok P. Š. u svom iskazu na glavnom pretresu od 09.04.2012. godine naveo je da je bio pripadnik vojske APZB kao kuhar, da nije očevidac kritičnog događaja, niti je učestvovao u samoj akciji. Dalje je naveo da su nakon akcije po njega došli vojnom kampanjolom i odveli ga u kuću gdje su bili zarobljeni pripadnici 5. Korpusa. Među njima je prepoznao osobu po nadimku B.-M. S., na kojem nije vidio nikakve povrede i tih se detalja nemože sjetiti. Na televiziji je saznao za suđenje optuženom, vidio je određene neistine i javio se braniocu optuženog sa namjerom da iznese svoja saznanja u vezi

događaja. Prema navodima ovog svjedoka u jedinici su bila i dva brata K. S. i S. i taj dan dok je trajala akcija S. je došao u kuhinju, on ga je pitao zašto nije sa ostalim pripadnicima jedinice a S. mu je odgovorio da mu je brat ranjen i da zbog toga nije. Kasnije je čuo da su ubistva počinili Đ. i Ž..

Kada je u pitanju iskaz svjedoka P. Š., očito je da je ovaj svjedok pristrasan, subjektivan i pripremljen na davanje iskaza samo sa jednim ciljem da pomogne optuženom. Naime, ovaj svjedok se praktično dobrovoljno javlja na sud nakon što je proteklo 17 (sedamnaest) godina, tvrdi da nije vidio povrede na tijelu-licu M. S., iako je M. zajedno sa ostalim zarobljenim toliko bio pretučen da ga praktično nisu mogli prepoznati. Iako se saslušani svjedoci, koji su bili na licu mjesta ne mogu sjetiti mnogih detalja i pored činjenice da su davali svoj iskaz u fazi istrage praktično nakon kritičnog događaja, svjedok P. se sjeća nakon toliko vremena da je u kuhinji vidio K. S. i tvrdi da Samir nije bio toga dana u akciji. Međutim, provedenim dokazima, prije svega iskazima svjedoka P. E. i K. S. sud je utvrdio da je K. S. bio na licu mjesta i da je očevidac kritičnog događaja.

U krivičnompravnom smislu sud nije posebno cijenio iskaze svjedoka N. I., P. R., O. S. i K. M. jer oni nisu očevidci kritičnog događaja a nisu imali niti posrednih saznanja koja bi bila relevantna da bi se na pravilan i zakonit način riješio ovaj krivičnompravni slučaj.

Utvrđeno činjenično stanje, ovaj sud cijenio je i u krivičnompravnom smislu pa je našao da su se u radnjama optuženog Šabančević Almira kako u objektivnom, tako i u subjektivnom smislu ostvarili svi bitni elementi bića krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ. Provedenim dokazima utvrđeno je a što neosporava niti odbrana optuženog da su pripadnici 5. Korpusa odložili oružje, da nisu pružali nikakav otpor i da su stekli svojstvo ratnih zarobljenika. Optuženi je kao pripadnik vojne formacije APZB a i kao prosječno obrazovana, mentalno zdrava i duševno razvijena osoba bio upoznat činjenicom da pripadnici oružanih snaga moraju humano postupati prema osobama koje su pod njihovom kontrolom a samim tim i prema ratnim zarobljenicima, da ih niukom slučaju ne smiju fizički maltretirati a pogotovo ne ubijati. Odredbom člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima propisano je da u slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba, a koji izbije na teritoriji jedne od Visokih strana ugovornica, svaka strana u sukobu bit će dužna da primjenjuje bar sledeće odredbe: 1) prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumjevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje: postupat će se u svakoj prilici čovječno... u tom cilju zabranjeni su i zabranjuju se u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima sledeći postupci: povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistva, osakaćenja, svirepost i mučenja. Tokom postupka odbrana nije osporila navode optužnice da je neposredno prije i u vrijeme kritičnog događaj trajao oružani sukob između vojske APZB i Armije R BiH te da je na teritoriji R BiH bilo proglašeno ratno stanje. Prilikom izvršenja ovog krivičnog djela optuženi postupava sa direktnim umišljajem kao oblikom vinosti, njegova svijest manifestuje se u saznanju da je bio dužan da se ponaša humano prema ratnim zarobljenicima, da je znao da

automatska puška predstavlja opšte opasno sredstvo koje je podobno da sa njom usmrti čovjeka, da je bio svjestan da će njegovim nehumanim postupanjem – ispaljivanjem metaka u tijelo oštećenog D. N. iz relativne blizine prouzrokovati njegovu smrt, te da će udarcima šakama, nogama i kundakom od puške nanijeti povrede zarobljenim pripadnicima 5.Korpusa, a ipak nije odustao od svoje namjere i poduzeo je radnje izvršenja na način kako je to navedeno u izreci presude, iz čega proizilazi da je postupio sa direktnim umišljajem kao oblikom vinosti. Nužno je napomenuti kod tumačenja napred navedene odredbe da nije neophodno da počinitelj zna da krši međunarodne norme, već je dovoljno da je samo činjenje navedenih radnji izvršenja suprotno pravilima međunarodnog prava. Kako nije bilo okolnosti koje bi isključivale krivičnu odgovornost optuženog, to ga je ovaj sud i oglasio krivim za utuženo krivično djelo.

U skladu sa provedenim dokazima tužilac je na glavnom pretresu održanom dana 09.04.2012. godine izvršio određenu činjeničnu modifikaciju izreke optužnice. Po mišljenju ovog suda ovakva modifikacija činjeničnog opisa djela dozvoljena je ne samo u dijelu koji se odnosi na vrijeme izvršenja krivičnog djela i poimenično navođenje zarobljenih pripadnika 5. Korpusa, već i u dijelu koji se odnosi na subjektivni odnos optuženog, kada je dodano „u namjeri da liši života zarobljenog D. N.“. I pored činjenice da je krivični postupak ponovljen u korist optuženog, po mišljenju ovog suda unošenjem subjektivnog odnosa optuženog kao jednog od bitnih elemenata bića utuženog krivičnog djela, nije povrijeđeno načelo zabrane „reformatio in peius“ a niti je došlo do povrede objektivnog identiteta optužbe. U konkretnom slučaju ne radi se o izmjeni pravne kvalifikacije, već se genusno radi o istom djelu za koje se već ranije vodio postupak i za koje je pobijanom presudom optuženi oglašen krivim. Ovakvo stanovište je već zauzeto i od strane Vrhovnog suda F BiH u presudi broj 070-0-Kž-08-000107 od 08.05.2008. godine.

Prilikom odmjeravanja kazne sud je uzeo u obzir sve okolnosti predviđene odredbom člana 41. preuzetog KZ SFRJ koje utiču da kazna bude veća ili manja (otežavajuće i olakšavajuće okolnosti). Od olakšavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir porodične prilike optuženog, obzirom da je isti oženjen, da je otac jednog mladb.djeteta, da je nezaposlen i da je slabog imovnog stanja. Kao olakšavajuće okolnosti cijenio je činjenicu da je u vrijeme izvršenja krivičnog djela optuženi bio mlađe punoljetno lice, da je do sada neosuđivan kao i protek vremena obzirom da je od izvršenja krivičnog djela proteklo nepunih 17 godina. Od otežavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir način izvršenja, drskost i bezobzirnost koje je optuženi pokazao, obzirom da je pored toga što je pucajući iz automatske puške lišio života D. N., udarcima šakama, nogama i puškom nanio povrede ostalim zarobljenim pripadnicima 5. Korpusa. O tome su posebno svjedočili preživjeli zarobljenici M. S. i M. S.1, a zbog psihičkih patnji i trauma uzrokovanih prijetnjama i strahom za vlastiti život, ostale su trajne posljedice, tako da je M. S.u priznato svojstvo vojnog invalida od 60 %. Od otežavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir ponašanje optuženog nakon izvršenog krivičnog djela, obzirom da je na različite načine vršio pritisak na svjedoka K. S. da promjeni svoj iskaz u njegovu korist te da lažno tereti da je ubistvo D. N. počinio Đ. Dž.. Kao otežavajuću okolnost sud je uzeo u obzir i način na koji je on iznosio odbranu. Naime, optuženi se može braniti na način za koji smatra da je za njega najpovoljniji, tako da nije dužan govoriti niti istinu. Međutim, u

svojoj odbrani nije mu dozvoljeno da lažno tereti osobu protiv koje se ne vodi krivični postupak, a što je optuženi sve vrijeme činio, lažno optužujući Đ. Dž. da je lišio života D. N.. Imajući u vidu sve napred navedeno, ovaj sud je optuženom izrekao kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina smatrajući da ovako izrečena krivična sankcija u svemu odgovara težini počinjenog krivičnog djela, ranijem životu, društvenoj opasnosti i stepenu krivične odgovornosti optuženog kao počinioca i da je ona dovoljna ali i neophodno potrebna da bi se postigla svrha kažnjavanja u vidu generalne i specijalne prevencije.

U smislu člana 50. stav. 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom je uračunato vrijeme koje je on proveo u pritvoru i na izdržavanju kazne zatvora počev od 04.04.1996. godine do 23.10.2002. godine. Naime, uvidom u rješenje istražnog sudije ovog suda broj Kri-27/96 od 06.04.1996. godine utvrđeno je da optuženom pritvor počinje teći od 04.04.1996. godine, Optuženi je bio u pritvoru-na izdržavanju kazne zatvora do 23.10.1996. godine kada mu je isti rješenjem ovog suda ukinut.

U smislu člana 101. stav 2. ranijeg ZKP-a porodica ubijenog D. N. sa svojim imovinskopравnim zahtjevom upućena je na parnični postupak. Naime, otac ubijenog D. H. postavio je imovinskopравni zahtjev prema optuženom ali isti do kraja postupka pred ovim sudom nije preciziran.

U smislu člana 91. stav 4. ranijeg ZKP-a odlučeno je da se optuženi oslobodi dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka. Naime, tokom dokaznog postupka utvrđeno je da je optuženi nezaposlen i otac jednog mlđb. djeteta, da je slabog imovnog stanja te bi obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje kao i osoba koje je on dužan da izdržava.

ZAPISNIČAR
Husarević Fatima

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Hodžić Fikret

PRAVNA POUKA
Protiv ove presude dozvoljena je žalba
u roku od 15 dana Vrhovnom sudu F BiH,
a putem ovog suda.